

Έρευνα για τα μέλη διδακτικού προσωπικού του Ε.Μ.Π., αναφορικά με τη χρήση της βιβλιοθήκης και την πληροφοριακή παιδεία

Φωτεινή – Ευθυμίου, Ε.Μ.Π. Κεντρική Βιβλιοθήκη, Συλλογικός Κατάλογος
Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, βιβλιοθηκονόμος, Ηρώων Πολυτεχνείου 9,
Πολυτεχνειούπολη, Ζωγράφου, Αθήνα, feuthim@central.ntua.gr
Δημήτριος – Κουής, Ε.Μ.Π., Συλλογικός Κατάλογος Ελληνικών Ακαδημαϊκών
Βιβλιοθηκών, Τεχνικός Διαχειριστής, Ηρώων Πολυτεχνείου 9, Πολυτεχνειούπολη,
Ζωγράφου, Αθήνα, dkoud@mail.ntua.gr, kouis@telecom.ntua.gr
Σπηλιοπαναγιώτης – Ζιδρόπουλος, Ε.Μ.Π. Κεντρική Βιβλιοθήκη, Ηλ. Μηχανικός
Τεχνολογίας Υπολογιστών, Μηχανικός Πληροφορικής, Ηρώων Πολυτεχνείου 9,
Πολυτεχνειούπολη, Ζωγράφου, Αθήνα, spilios@lib.ntua.gr

Περίληψη

Σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας ήταν να διερευνήσει το βαθμό χρήσης της βιβλιοθήκης, και το βαθμό συνεργασίας -σε θέματα πληροφοριακής παιδείας- ανάμεσα σε μία ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη και τα μέλη του διδακτικού προσωπικού που αυτή εξυπηρετεί. Η συγκεκριμένη έρευνα χρησιμοποίησε ως περίπτωση μελέτης την Κεντρική Βιβλιοθήκη Ε.Μ.Π., με στόχο να αξιοποιηθούν τα συμπεράσματά της, ώστε να σχεδιαστεί και να υλοποιηθεί μια σχετική δράση. Για το σκοπό αυτό, δημιουργήθηκε ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο του οποίου οι ερωτήσεις συντάχθηκαν ύστερα από μελέτη σχετικής βιβλιογραφίας και με ειδικούς στόχους να διερευνηθούν θέματα όπως: η συχνότητα χρήσης εργαλείων αναζήτησης πληροφοριών, η συχνότητα χρήσης παραδοσιακών υπηρεσιών της βιβλιοθήκης, οι προτιμήσεις των διδασκόντων όταν κατευθύνουν τους φοιτητές τους στην αναζήτηση επιστημονικής πληροφορίας, ο χαρακτηρισμός της ικανότητας των φοιτητών σε αυτή την αναζήτηση, η επιλογή που οι διδάσκοντες θεωρούν καταλληλότερη ώστε να βοηθηθούν οι φοιτητές στην ανάπτυξη των 7 βασικών δεξιοτήτων πληροφοριακής παιδείας, όπως αυτές ορίζονται από τη SCONUL, και η γνώμη των διδασκόντων για το πόσο σημαντική θεωρούν για τους φοιτητές τους την ανάπτυξη αυτών των δεξιοτήτων, σε σχέση με τις επιδόσεις τους στις εξετάσεις, με την εκπόνηση εργασιών και με τη μετέπειτα επαγγελματική τους καριέρα. Το ερωτηματολόγιο απεστάλη μέσω email σε καθένα από τα 600, κατά προσέγγιση, μέλη του διδακτικού προσωπικού του Ε.Μ.Π. Το πλήθος των απαντήσεων, 114 (~19%), η ισόποση κατά μέσο όρο κατανομή απαντήσεων ανά σχολή του Ε.Μ.Π., σε συνδυασμό με τις ιδιότητες όσων απάντησαν (διδακτική βαθμίδα και διδακτική εμπειρία), συνιστούν ένα ικανό και αξιόπιστο δείγμα για το σκοπό της έρευνας. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι τα εργαλεία αναζήτησης πληροφοριών χρησιμοποιούνται περίπου το ίδιο και σε ικανοποιητικό βαθμό, με τη συντριπτική πλειοψηφία, όμως, των διδασκόντων, να χρησιμοποιεί κυρίως τις ηλεκτρονικές πηγές. Αντίθετα, οι υπηρεσίες που παρέχονται από τη βιβλιοθήκη χρησιμοποιούνται από σπάνια ως καθόλου, από τους περισσότερους διδάσκοντες. Επιπρόσθετα, ενώ πάνω από το μισό ποσοστό χαρακτηρίζει την ικανότητα των φοιτητών του, στην αναζήτηση επιστημονικής πληροφορίας, από φτωχή ως μέτρια, και παρόλο που θεωρεί την ανάπτυξη δεξιοτήτων πληροφοριακής παιδείας των φοιτητών του από σημαντική ως πολύ σημαντική, τελικά το μεγαλύτερο ποσοστό επιλέγει οι φοιτητές να συμβουλευονται τον καθηγητή. Ωστόσο, ενθαρρυντικό είναι και το ποσοστό ~33%, το οποίο επιλέγει οι φοιτητές να παρακολουθήσουν μάθημα πληροφοριακής παιδείας, που έχει σχεδιαστεί συνεργατικά από βιβλιοθηκονόμο και καθηγητή. Αυτό που εγείρει προβληματισμό για την εμπιστοσύνη που δείχνει το διδακτικό προσωπικό στους

βιβλιοθηκονόμους, είναι ότι μόνο το ~19% των διδασκόντων επιλέγει οι φοιτητές τους να συμβουλευόνται το βιβλιοθηκονόμο.

Η έρευνα αποπειράται επίσης να ερμηνεύσει τα αποτελέσματα της, λαμβάνοντας υπόψη το σύγχρονο περιβάλλον και τις τρέχουσες τάσεις στον τομέα της πληροφόρησης, καθώς και τις ιδιαιτερότητες του ιδρύματος στο οποίο αυτή έλαβε χώρα (γνωστικά αντικείμενα που διδάσκονται, οργάνωση βιβλιοθήκης, κ.λπ.) και προτείνει τρόπους με τους οποίους μπορεί να ενισχυθεί ουσιαστικά ο ρόλος του επιστήμονα της πληροφόρησης, στη συνείδηση των χρηστών που εξυπηρετεί, καθώς και να προωθηθεί η συνεργασία ανάμεσα στα μέλη Δ.Ε.Π. και τη βιβλιοθήκη. Η συνεργασία αυτή είναι κρίσιμη όσον αφορά τα θέματα πληροφοριακής παιδείας, αν οι βιβλιοθήκες επιθυμούν να εκσυγχρονιστούν, στρέφοντας τον προσανατολισμό τους από την παραδοσιακή τάση αποθήκευσης, διαχείρισης και διάθεσης της πληροφορίας στη σύγχρονη τάση που είναι εναρμονισμένη με την «κοινωνία της γνώσης», να γίνουν δηλαδή «μαθησιακοί οργανισμοί» τόσο για τους χρήστες τους, όσο και για το προσωπικό τους.

Λέξεις Κλειδιά: Πληροφοριακή Παιδεία, Ακαδημαϊκή Κοινότητα, Γνώμες και απόψεις, Χρήση και αξιοποίηση των διαθέσιμων πληροφοριακών πηγών.

A survey of the academic staff of the N.T.U.A. for the library use and for information literacy

Foteini – Efthymiou, NTUA, Central Library, Hellenic Academic Libraries Catalog, librarian, 9 Heroon Polytechniou str., Polytechnioupoli Campus, Zografou, Athens, feuthim@central.ntua.gr

(Dimitrios – Kouis, NTUA, Hellenic Academic Libraries Catalog, Technical Manager, 9 Heroon Polytechniou str., Polytechnioupoli Campus, Zografou, Athens, dkoud@mail.ntua.gr, kouis@telecom.ntua.gr

(Spiliopanagiotis - Zidropoulos, NTUA, Hellenic Central Library, Electrical Engineer and Computer Science, 9 Heroon Polytechniou str., Polytechnioupoli Campus, Zografou, Athens, spilios@lib.ntua.gr

Abstract

This study's aim was to explore the extent to which the library is used and the extent to which cooperation could be developed among an academic library and its membership of academic staff, in the field of information literacy. The Central Library of the National Technical University of Athens served as a case study for this purpose. The study was designed in order to yield results which can be used for the planning, as well as, the implementation of a pertinent project. It involved 30 questions which were based on relevant literature review and investigated the following: the frequency of search tools' use, the frequency of library use, the preferences of the academic staff in the ways they direct their students to search for scientific information, how they rank their students' ability in searching for scientific information, which option they consider adequate to help students develop information literacy skills. This question was developed according to SCONUL seven pillars of information literacy. The last questions asked how important, the members of academic staff, consider the development of these skills for their students, in relation to exams performance, to writing essays and dissertations and to their professional career. The electronic questionnaire was emailed to each and every one of the approximately 600 members of the academic staff. The number of the responders 114 (~19%), the almost equivalent response per school of the N.T.U.A., in combination with the characteristics of the responders (teaching grade and teaching experience) can be considered an adequate and valid sample for the purposes of this study. It was discovered that search tools for scientific information are almost equally used and to a sufficient degree by the academic staff. However, in their crushing majority, they show an increased preference in using electronic resources. Contrarily, traditional library services are rarely used by the majority. Furthermore, while more than half would characterize their students' ability to search for scientific information poor and mediocre, and although they also consider the development of information literacy skills of their students important and very important, most of them show a clear preference to consult their students on their own. However, it is encouraging that ~33% would prefer their students to attend an information literacy class, cooperatively designed by librarians and academic staff. What seems to raise questions on how much librarians are being trusted by the academic staff is the low percentage, of only ~19%, that chooses to direct their students to consult the librarian. This study attempts to interpret its results, taking into consideration the modern environment and the new trends in the field of information science, as well as, the particularities of the institution in

which it was conducted (subject fields that are being taught, library management, etc.). It proposes ways of enhancing the role of the information scientist in users' perception of them, and ways of promoting the collaboration among academic staff and its library. This collaboration is vital, especially in terms of information literacy, if libraries wish to modernize themselves, and alter their orientation, from traditional organizations of information storing, management and dissemination towards the new trend of becoming "learning organizations", both for their users and their staff, which is more in line with the demands of the contemporary society of knowledge.

Keywords: Information Literacy, Academic Community, Opinions and views, Use and exploitation of the available information resources.